

**YLEISVENÄLÄISEN
ТрКК:n ISTUNTO⁹⁰**

HUHTIKUUN 29 pnä 1918

*Julkaistu ensi kerran v. 1920 kirjassa:
„Yleisvenäläisen ТрКК:n neljäsnen
kokoontalon istuntojen pöytäkirjat.
Pikakirjoituspöytäkirja”. Moskova*

*Julkaistaan kirjan tekstistä, joka on
tarkastettu pikakirjoituspöytäkirjan ja
Moskovassa v. 1922 ilmestyneen kirjasen:
N. Lenin (V. I. Uljanov).
„Vanhoja kirjoituksia miltei uusista
aiheista” tekstin mukaan*

SELOSTUS NEUVOSTOVALLAN LÄHIMMISTÄ TEHTAVISTA

Toverit! Mitä selostukseen tulee, niin joudun tänään asettamaan kysymyksen hiukan epätavallisesti. Asia on niin, että varsinaisena selostuksena on Neuvostovallan lähimmistä tehtävistä * kirjoittamani artikkeli, joka julkaistiin sunnuntaina kahdessa sanomalehdessä ja jonka vuoksi rohkenen olettaa, että suurin osa läsnä olevista on tutustunut siihen.

Ja sen vuoksi minun ei mielestäni tarvitse nyt toistaa tässä sitä, mitä on sanottu selostuksessa, ja voin rajoittaa vain esittämään selostukseen tehtävät lisäykset ja selitykset. Luulen, että nämä selitykset on nyt parasta esittää poleemisessa muodossa, sillä kysymys, jota koskettelin näissä lähimpiä tehtäviä koskevissa teeseissä, ei ole mitään muuta kuin sen päätöslauselman kehittäminen, joka hyväksyttiin jo Moskovassa maaliskuun 15 p:nä pidetyssä Yleisvenäläisessä Ylimääräisessä edustajakokouksessa **, — päätöslauselman, joka ei rajoittunut silloin ajankohtaiseen kysymykseen rauhasta, vaan korosti myös nykyhetken tärkeintä tehtävää, organisaatiotehtävää, itsekurin luomisen tehtävää ja sekasortoa vastaan käytävän taistelun tehtävää.

Ja tätä taustaa vasten ovat mielestäni viime aikoina piirtyneet melko selvästi meidän poliittiset virtauksemme tai poliittisten virtaustemme pääryhmät; ja sen vuoksi voidaan luullakseni polemisoinnalla todistaa havainnollisimmin oikeaksi se, minkä koetin myönteisessä muodossa esittää lähimpiä tehtäviä koskevassa artikkelissa.

Toverit! Kun tarkkailette nykyisen Venäjän poliittisia virtauksia, niin teidän on ennen kaikkea pyrittävä —

* Ks. tätä osaa, ss. 223—265. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, ss. 186—187. *Toim.*

tässäkin, niinkuin yleensä, ettei erehdyttäisi arvioinnissa — tarkkailemaan kaikkia poliittisia virtauksia samanaikaisesti, sillä vain siten, vain sillä ehdolla me voimme välttyä virheiltä erillisiä esimerkkejä tuodessamme. On selvää, että minkä tahansa teesin todistamiseksi voidaan löytää vaikka kuinka paljon esimerkkejä. Mutta kysymys ei ole siitä. Ainoastaan tällä ehdolla me voimme koettaa päästä selville, kuinka liittyvät toisiinsa maan poliittisten virtausten kohtalot — ottaen nuo virtaukset kokonaisuutena — ja luokkaetujen kohtalot, etujen, jotka ilmenevät aina suurissa, tärkeissä ja merkittävässä poliittisissa virtauksissa, jos tarkkailemme noita virtauksia kokonaisuutena, kaikkia yhdessä.

Kun siis luodaan silmäys Venäjän suuriin poliittisiin virtauksiin, niin luullakseni ei voida kieltää sitä, että ne jakautuvat ilmeisesti ja kiistattomasti kolmeen suureen ryhmään. Ensimmäiseen ryhmään kuuluu koko porvaristo, joka on liittynyt tiiviisti ja lujasti yhteen ja on yhtenä miehenä mitä päättäväisimmässä, voidaan sanoa, mistään piittaamattomassa „oppositiossa” Neuvostovaltaa vastaan, tietenkin näennäisessä oppositiossa, sillä todellisuudessa on kysymyksessä epätoivoinen taistelu, joka on nyt vetänyt porvariston puolelle kaikki ne pikkuporvarilliset puolueet, jotka vallankumouksen kulussa olivat samalla kannalla kuin Kerenski, siis menshevikit, novajazhiznilaiset ja oikeisto-eserrät, jotka meitä vastaan suunnattujen hyökkäilyjensä raivokkuudessa ovat menneet edelle jopa porvaristostakin, sillä onhan tunnettua, että hyökkäilyjen raivokkuus ja haukkumisen äänekkyyys sekä toisaalta raivokkaita hyökkäilyjä tekevän poliittisen aineksen voima ovat hyvin usein kääntäen verrannolliset. (Suosionosoituksia.)

Porvaristo kokonaisuudessaan ja kaikki sen säestäjät, kaikki sen palvelijat, Tshernovin tyyppiset ja Tseretelin tyyppiset palvelijat, kaikki ne yksimielisesti hyökkäilevät raivokkaasti Neuvostovaltaa vastaan. Kaikki ne kaihoavat sitä miellyttävää perspektiiviä, jonka niiden ystävät, poliittiset aateveljet ovat muuttaneet todellisuudeksi Ukrainassa, — sellaista rauhaa, joka antaisi heille mahdollisuuden saksalaisen pistimen ja kotimaisen porvariston avulla tehdä tyhjäksi bolshevikien vaikutusvallan. Se tiedetään liiankin hyvin. Mainiona esimerkkinä sellaisista ystävistä

on meillä Tshhenkeli Kaukasiassa. Kaikki muistavat sen sanomalehdistä.

On ymmärrettävää, että proletariaatti, joka on ottanut vallan ja alkanut toteuttaa työtätekevien diktatuuria, köyhälistön diktatuuria riistäjiä vastaan, ei tietenkään voinut mitään muuta odottaakaan.

Toisaalta siis on olemassa yksi sivusta, rintama, joka on aivan yhtenäinen. Kun toisinaan kuulemme haaveiltavan yhtenäisestä demokraattisesta rintamasta, niin minä, ainakin niinä harvoina hetkinä, jolloin joudun ottamaan käsiini porvarillisia sanomalehtiä, siinä harvinaisessa tapauksessa, jolloin tunnen tyydytystä lukiessani sellaisia sanomalehtiä kuin „Nash Vek”, „Delo Naroda” y.m.; silmäillessänikin näitä lehtiä ajattelen aina, että mitä te sitten vielä tarvitsette demokraattisen rintaman yhtenäisyyttä varten?

Koko tuon heidän demokraattisen rintamansa yhtenäisyys on mitä täydellisin, ja voimme olla vain iloisia tuon yhtenäisyyden johdosta, sillä jos tuon porvarillisen sanomalehtikirjallisuuden muruja joutuu joukoille, niin se ei ole demokraattisen rintaman yhtenäisyyttä, vaan bolshevikkeihin kohdistettujen hyökkäilyjen yhtenäisyyttä. Tuon Miljukovista Martoviin saakka ulottuvan rintaman yhtenäisyys on ansainnut sen, että me antaisimme tuolle rintamalle toukokuun 1 päivänä kunniakirjan mainiosta propagandasta bolshevikkien hyväksi.

Toverit! Kun tarkastelette toista, vastakkaista leiriä, niin huomaatte, että siinä leirissä on nyt ainoastaan meidän puolueemme, kommunistien, bolshevikkien puolue. Tapahumat ovat muodostuneet sellaisiksi, että vasemmistoeserrät, jotka olivat liittolaisinamme suurimman osan Lokakuun jälkeisestä kaudesta, ovat nyt virallisesti kieltäytyneet osallistumasta valtion hallintaan. Heidän viimeinen edustajakokouksensa osoitti erittäin selvästi, että tämä puolue horjuu kovasti, mikä tuli nyt ilmi havainnollisimmin kuin koskaan aikaisemmin, vaikka lehdistönsäkin palstoilla tuo puolue on samoin kovin hämmennyksissä ja horjuu.

Jos teidän mieleenne juolahtaisi piirtää käyrä, joka kuvaa tuon puolueen toimintaa vuoden 1917 helmikuusta alkaen — tietenkin ennen eserrien jakaantumista vasemmisto- ja oikeistosiipeen,— jos teidän mieleenne juolahtaisi piirtää käyrä, joka osoittaa kuukausi kuukaudelta, mille puolelle,

proletariaatin vaiko porvariston puolelle tuo puolue on asettunut, jos tuo käyrä piirrettäisiin vuoden ajalta, niin saataisiin aivan kuin kuumetaulukon käyrä, jota silmäillesään jokainen sanoisi itselleen: tuohan on ihmeellinen kuumetauti, ihmeellisen ankara kuumetauti!

Todellakin, tuskinpa vallankumouksen historiassa on mikään muu puolue niin alituisesti ja jatkuvasti horjunut kuin mainittu puolue.

Ja kun otamme kaikki nämä kolme perusvirtausta ja tarkastelemme niitä, niin meille käy selväksi, että tämä ryhmittyminen ei ole satunnaista, että se todistaa täysin oikeaksi sen, mitä me bolshevikit jouduimme tähdentämään jo vuonna 1915 ulkomailta käsin, kun alkoi saapua ensimmäisiä tietoja siitä, että vallankumous Venäjällä kasvaa, että se on kiertämätön,— ja kun jouduimme vastaamaan kysymykseen, millaiseen tilanteeseen joutuu puolue, jos tapahtumat nostavat sen valtaan jo sodan aikana, ja kuinka me silloin jouduimme sanomaan: mahdollista on, että vallankumous saavuttaa ratkaisevan voiton; niin voi käydä luokkakannalta katsottuna, jos pikkuporvariston johtavat ainekset ratkaisevina hetkinä, ratkaisevissa paikoissa heilahtavat proletariaatin puolelle*; kävikin täsmälleen niin, sellainen oli ja sellainen on nyt Venäjän vallankumouksen historian kulku. Noista pikkuporvarillisten aineiden heilaheluista me emme tietenkään voi millään muotoa saada mitään perustoja pessimismille epätoivosta puhumatta-kaan,— ja ymmärrettävää on, että vallankumous sellaisessa maassa, joka ennen muita maita alkoi vastustaa imperiaalistista sotaa, vallankumous takapajuisessa maassa, jonka ovat tapahtumat vieneet tuon maan takapajuisuuden vuoksi ja tietenkin vain lyhyeksi ajaksi, tietenkin vain tietyissä kysymyksissä huomattavasti edelle muista, edistyneimmistä maista,— tietenkin tuo vallankumous tulee kiertämättä kokemaan mitä vaikeimpia, mitä rasittavimpia ja lähitulevaisuudessa mitä lohduttomimpia hetkiä,— että sellaisina hetkinä vallankumous säilyttäisi oman rintamansa ja omat avustajansa, että se selviytyisi ilman horjuvia, se olisi valan epäluonnollista; se merkitsisi, ettei lainkaan oteta huomioon kumouksen luokkaluonnetta, puolueiden ja poliittisten ryhmittymien olemusta.

* Ks. Teokset, 21. osa, s. 400. *Toim.*

Ja kun me nyt tarkastelemme Venäjän poliittisten virtausten kokonaissummaa ajankohdan tehtävien kannalta, siltä kannalta, miten nousevat eteemme todelliset vuoronperäiset ja ensivuoroiset tehtävät, organisaatiotehtävät ja kurin aikaansaamisen tehtävät, tilinpito- ja valvontatehtävät, niin huomaamme, että leirissä, jonka muodostaa yhtenäinen demokraattinen rintama Miljukovista Martoviin saakka, ei tehdä pienintäkään yritystä näiden tehtävien arvioimiseksi sisällön kannalta. Ei tehdä eikä voidakaan tehdä sen vuoksi, että siellä on vallalla pelkkä paha halu — ja mitä pahempi se on, sitä kunniakkaampaa se on meille, — löytää jokin mahdollisuus kukistaa Neuvostovalta tai vihjaus siitä tai haave sen kukistamisesta — eikä mitään muuta. Ja juuri vasemmistoieserien puolueen tällaiset edustajat ovat horjuneet eniten huolimatta siitä, että monet tämän puolueen jäsenistä ovat olleet hyvin uskollisia vallankumoukselle, että he ovat aina olleet hyvin aloitukykyisiä ja tarmokkaita, — juuri he ovat horjuneet kysymyksessä, joka koskee nykyhetken lähimpiä tehtäviä: proletaarista kuria, tilinpitoa, järjestyneisyyttä ja valvontaa — niitä tehtäviä, joista on tullut sosialistien välittömiä tehtäviä sen jälkeen, kun valloitettiin valta, kun torjuttiin sotilaalliset rynnäkö, Kerenskien ja Krasnovien rynnäköistä Kornilovien, Gegetshkorian ja Aleksejevien rynnäköihin saakka.

Nyt, kun olemme ensi kerran vallankumouksen kulussa tulleet tärkeimpään vaiheeseen, kysymys on siitä, voittaako proletaarinen kurinalaisuus ja järjestyneisyys vai pääsevätkö voitolle pikkuporvarillisten omistajain valtoimet voimat, joita Venäjällä on erittäin paljon.

Pikkuporvariston leiristä lähtöisin olevien vihollistemme tärkeimpänä meitä vastaan suunnatun taistelun tantereena on sisäpolitiikan ja taloudellisen rakennustyön ala; heidän taistelukeinonaan on kaiken sen tyhjäksi tekeminen, mitä proletariaatti säättää dekreeteissään ja pyrkii toteuttamaan järjestyneen sosialistisen talouden luomiseksi. Pikkuporvarillinen alkuvoimaisuus — pienomistajien ja hillittömän itsekkyyden valtoimet voimat — on tässä proletariaatin ehdottomana vihollisena.

Ja siitä käyrästä, joka kuvaa pikkuporvaristoa vallankumouksen kaikkien tapahtumien kulussa, me näemme, että pikkuporvaristo on loitonnut meistä eniten; luonnollista on, että tämä leiri on meidän tärkein vastustajamme, se

vastustaa ajankohdan vuoronperäisiä, juoksevia tehtäviä sanan tarkimmassa merkityksessä; se on sellaisten ihmisten toteuttamaa vastustusta, jotka eivät kieltäydy suostumasta periaatteellisesti mielipiteisiimme ja jotka tukevat meitä oleellisimmissä kysymyksissä kuin ovat ne kysymykset, joita he arvostelevat,— vastustusta, johon liittyy tukeminen.

Me emme ihmettele sitä, jos näemme vasemmistoeserräläisen lehdistön palstoilla sellaisia ilmoituksia, jollaisia näin „Znamja Truda” lehden⁹¹ huhtikuun 25 päivän numerossa. Siinä kirjoitetaan seuraavaa: „Oikeistobolshevikit ovat ratifikaattoreita” (kauhean halveksuva korkonimi). Entä jos pukareille annetaan päinvastainen korkonimi? Vaikuttaako se vähemmän kauhealta? Jos siis joudutaan tekemisiin sellaisten virtausten kanssa bolshevismissa, niin se todistaa jotain. Satuvin vilkaisemaan juuri huhtikuun 25 päivänä erään lehden teeseihin, lehden, jossa meistä annetaan poliittinen luonnekuva. Kun luin tuon teesin, niin ajattelin: eiköhän siinä ole takana joku vasemmistokommunistien „Kommunisti” lehdestä tai heidän aikakauslehdestään,— siinä on niin paljon samanlaista; mutta petyin, sillä osoittautui, että se oli Isuvin teesi, joka oli julkaistu „Vperjod” lehdessä. (Naurua, suosionosoituksia.)

Kun me, toverit, joudumme seuraamaan sellaisia poliittisia ilmiöitä kuin on „Znamja Truda” lehden solidaarisuus bolshevismien erikoista virtausta kohtaan tai jonkinlaisia menshevistisiä teesejä kohtaan, jotka on laatinut se sama puolue, joka harjoitti Kerenskin kanssa liittoutumisen politiikkaa, se sama puolue, johon kuuluva Tsereteli noudatti sovittelupolitiikkaa porvariston suhteen, kun me joudumme tekemisiin hyökkäilyjen kanssa, jotka ovat täsmälleen samanlaisia kuin ne, joita saamme kuulla vasemmistokommunistien ryhmän taholta ja lukea uudesta aikakauslehdestä,— niin siinä on jotain vinossa. Siinä on jotain, joka valaisee noiden hyökkäilyjen todellista merkitystä, ja noihin hyökkäilyihin kannattaa kiinnittää huomiota jos senkin takia, että meillä on tässä mahdollisuus arvostaa Neuvostovallan tärkeimmät tehtävät väitellessämme niiden kanssa, joiden kanssa on mielenkiintoista väitellä siksi, että me olemme tässä tekemisissä myös marxilaisen teorian kanssa, otamme huomioon vallankumoustaapahtumien mer-

kityksen ja varman pyrkimyksen löytää totuus. Asiallisen väittelyn tärkeimmän perustan luo siinä uskollisuus sosialismille ja ehdoton päättäväisyys asettua proletariaatin puolelle porvaristoa vastaan, vaikka porvaristoa vastaan taisteleva proletariaatti tekisikin tällöin niiden tai näiden yksilöiden, ryhmien tai virtausten mielestä millaisia virheitä tahansa.

Kun sanon, että heidän kanssaan on mielenkiintoista väitellä, niin en tietenkään tarkoita tällä mielenkiintoisella väittelyllä polemiikkia, vaan sitä, että tässä väitellään nykyajan oleellisimmasta peruskysymyksestä. Eikä se ole sattuma, että väittelyä käydään juuri tällä linjalla. Tätä linjaa noudattaa nyt objektiivisesti perustehtäväkin — proletariaatin vallankumouksellisen taistelun tehtävä, joka on Venäjän nykyolojen sanelema ja jota on kaikin tavoin toteutettava oloissa, jolloin on tavattoman paljon mitä erilaisimpia pikkuporvarillisia virtauksia, jolloin proletariaatin on välttämättä sanottava itselleen: tässä kohdassa proletariaatti ei voi tehdä mitään myönnytystä, sillä sosialistinen vallankumous alkoi siitä, että proletariaatti otti vallan pois porvaristolta ja jatkui siten, että proletariaatti nujersi porvariston kaikkinaisen vastarinnan, sillä proletariaatin on ehdottoman asiallisesti ja suurteollisuuden etujen tuntemisen pohjalla ratkaistava käytännössä kurinalaisuuden, järjestäytymisen ja työtätekevien johdon kysymykset, sillä muussa tapauksessa proletariaatti kärsii tappion.— Siinä on sosialistisen vallankumouksen suurin, todellinen vaikeus.— Juuri siksi on niin mielenkiintoista, niin tärkeää, sanan historiallisessa ja poliittisessä merkityksessä tärkeää väitellä vasemmistokommunistien ryhmän edustajien kanssa huolimatta siitä, että kun otamme heidän teesinsä ja teoriansa ja tarkastelemme niitä, emme näe niissä, toistan sen — ja todistan sen heti — kerrassaan mitään muuta kuin samaa pikkuporvarillista horjuntaa. Vasemmistokommunistien ryhmään kuuluvat toverit, nimitäkööt he itseään miten tahansa, ruoskivat ennen kaikkea omia teesejään. Oletan, että valtaenemmistölle tänne kokoontuneista ovat heidän katsantokantansa tunnettuja, sillä bolshevistisissa piireissä olemme itse asiassa käsitelleet niitä maaliskuun alusta lähtien, ja nekin, joita vakava poliittinen kirjallisuus ei ole kiinnostanut, tietenkin tuntevat nuo katsantokannat, ovat käsitelleet niitä väittelyjen

yhteydessä, joita käytiin viimeisessä Yleisvenäläisessä Neuvostojen edustajakokouksessa.

Ja niinpä saammekin nähdä heidän teeseissään ennen kaikkea sitä samaa, mitä saamme nyt nähdä koko eserrien puolueessa, samaa, mitä saamme nyt nähdä sekä oikeiston leirissä että porvariston leirissä Miljukovista Martoviin saakka, jotka pitävät noita nykyisiä tilanteesta johtuvia vaikeuksia erittäin raskaina Venäjälle sen suurvaltaisen aseman kadottamisen kannalta, vanhasta kansakunnasta, sortavasta valtiosta sorretuksi maaksi muuttumisen kannalta, siltä kannalta, että on ratkaistava käytännössä eikä enää paperilla se kysymys, onko sosialismiin johtavan tien vaikeus, alkaneen sosialistisen vallankumouksen vaikeus sen arvoista, että maan kannattaa joutua mitä vaikeimpiin tilanteisiin valtiollisuutensa mielessä, kansallisen riippumattomuutensa mielessä.

Tässä erottuvat eniten toisistaan ne, joille se valtiollinen itsenäisyys ja riippumattomuus, jota koko porvaristo pitää ihanteellisena ja rajana, pyhimpänä asianaan, rajana, jota ei voida ylittää, ja jonka ylittäminen on sosialismin kieltämistä, ja ne, jotka sanovat, että maailman jaosta käytävän imperialistien välisen raivokkaan yhteenoton aikakaudella sosialistinen vallankumous ei voi tapahtua ilman monien, aikaisemmin sortavina pidettyjen kansakuntien mitä raskainta tappiota. Ja olkoon se kuinka raskasta tahansa ihmiskunnalle, sosialistit, tietoiset sosialistit, ovat valmiit kaikkiin tällaisiin koettelemuksiin.

Tällä maaperällä, tällä sopimattomimmalla maaperällä vasemmistoeserrit horjuivat eniten, ja juuri tällä maaperällä näemme vasemmistokommunistienkin häilyvän eniten.

Nyt he palaavat teeseissään, joita he, kuten tunnettua, käsittelivät huhtikuun 4 päivänä yhdessä meidän kanssamme⁹² ja jotka he julkaisivat huhtikuun 20 päivänä, nyt he palaavat niissä yhä uudestaan kysymykseen rauhasta.

Suurinta huomiota he kiinnittävät rauhaa koskevan kysymyksen arviointiin ja pyrkivät siten todistamaan, että rauha on väsyneiden ja luokka-asemansa menettäneiden joukkojen mentaliteetin ilmaus.

Miten koomillisia ovatkaan heidän todisteensa, kun he esittävät numerotietojaan, että rauhan solmimista vastaan oli 12 ja puolesta 28⁹³. Mutta kun kootaan numerotietoja, kun palautetaan mieleen noin puolitoista kuukautta sitten

suoritettu äänestys, niin eikö pitäisi ottaa myöhäisempiä numerotietoja. Jos tuota äänestystä pidetään poliittisesti merkityksellisenä, niin eikö pitäisi palauttaa mieleen Ukrainan Neuvostojen edustajakokouksessa⁹⁴ toimeenpantua äänestystä ennenkuin puhutaan, että terve etelä oli rauhaa vastaan, mutta väsynyt, luokka- asemansa menettänyt, teollisesti heikentynyt pohjola oli muka rauhan puolesta. Eikö pitäisi palauttaa mieleen sitä äänestystä, jonka puolue-ryhmän enemmistö suoritti Yleisvenäläisessä Neuvostojen edustajakokouksessa, jossa ei löytynyt kymmenesosaakaan sellaisia, jotka olisivat olleet rauhaa vastaan? Jos muistellaan numerotietoja ja pidetään niitä poliittisesti merkityksellisinä, niin on otettava poliittinen äänestys kokonaisuudessaan, ja silloin huomaatte heti, että puolueet, jotka olivat oppineet ulkoa tiettyjä tunnuksia ja tehneet niistä tunnuksista itselleen taikavälineen, osoittautuivat olevan pikkuporvariston puolella, mutta työtätekevät ja riistetyt joukot, työläis-, sotilas- ja talonpoikaisjoukot eivät vastustaneet rauhaa.

Ja nyt kun rinnan tämän rauhanteon arvostelun kanssa uskotellaan, että sen muka veivät läpi väsyneet luokka- asemansa menettäneet joukot, kun näemme selvästi, että nimenomaan luokka- asemansa menettänyt sivistyneistö vastusti rauhaa, kun me saamme tapahtumien arvion, jonka luen sanomalehdistä, niin se tosiasia osoittaa meille, että rauhan solmimista koskevassa kysymyksessä puolueemme enemmistö oli ehdottomasti oikeassa ja että silloinkin, kun meille sanottiin, ettei maksa vaivaa yrittää, että kaikki imperialistit ovat jo yhtyneet meitä vastaan, että he kuitenkin kuristavat meidät, saattavat meidät häpeään j.n.e.,—siitäkin huolimatta me solmimme rauhan. Se ei ollut heistä ainoastaan häpeällinen, se oli heistä tarpeeton rauha. Meille sanottiin, että hengähdystaukoa te ette kuitenkaan saa. Ja kun me vastasimme: emme tiedä, minkälaisiksi muodostuvat kansainväliset suhteet, mutta me tiedämme, että imperialistiset viholliset tappelevat keskenään,—tapahtumat ovat todistaneet sen, ja sen on tunnustanut myös vasemmistokommunistien ryhmä, meidän aatteelliset ja periaatteelliset vastustajamme, jotka ylipäänsä ovat kommunismin kannalla.

Tällä yhdellä lauseella tunnustetaan täydellisesti, että meidän taktiikkamme on oikea, ja tuomitaan lopullisesti ne

rauhankysymyksessä esiintyvät horjunnat, jotka ovat eniten loitontaneet meistä tietyn kannattajiemme siiven, niin sen siiven, joka on ryhmittynyt vasemmistoeserrien puolueeseen, kuin myös sen siiven, joka puolueessamme on ollut, on ja, varmuudella voidaan sanoa, jää siihen ja joka horjunnallaan paljastaa erikoisen silminnähtävästi tämän horjunnan alkulähteen. Niin, se rauha, jonka olemme saavuttaneet, on kovin epävakaa, se hengähdystauko, jonka olemme saaneet, voidaan rikkoa minä päivänä tahansa sekä lännestä että idästä käsin, siinä ei ole mitään epäilemistä; ulkopoliittinen asemamme on niin kriittillinen, että meidän on jännitettävä kaikki voimamme pysyäksemme pystyssä mahdollisimman pitkän aikaa, kunnes kypsyy Lännen vallankumous, jonka kypsyminen tapahtuu paljon hitaammin kuin me olemme odottaneet ja halunneet, mutta joka ehdottomasti on kypsymässä; epäilemättä se imee itseensä ja valtaa yhä enemmän tulenarkaa ainetta.

Kun me, maailman proletariaatin erillinen osasto, olemme ensimmäisinä päässeet muista edelle, niin se ei ole tapahtunut siksi, että osastomme olisi paremmin järjestetty. Ei, se on muita huonompi, heikompi ja järjestymättömämpi, mutta olisi mitä suurinta järjettömyyttä ja pedanttisuutta ajatella niin kuin monet ajattelevat: tietysti, kun asian olisi pannut alulle kaikkein järjestynein osasto, sitä olisi seurannut vähemmän järjestynyt ja sitten vieläkin vähemmän järjestynyt osasto, niin silloin me kaikki olisimme mielellämme sosialistisen vallankumouksen auttajia. Mutta kun ei tapahtunut kirjan mukaan, kun osoittautui, että muut osastot eivät tue etumaista osastoa, niin meidän vallankumouksemme on tuomittu tuhoon. Mutta me sanomme: ei, meidän tehtävänämme on muuttaa yleistä organisaatiota; meidän tehtävänämme on, koska olemme yksin, suojella vallankumousta, säilyttää sille edes jonkinlainen sosialismin linnoitus, vaikka se olisi mittasuhteiltaan kuinka vähäinen ja vaatimaton, niin kauan kuin vallankumous kypsyy muissa maissa, niin kauan kuin joutuvat apuun muut osastot. Mutta jos odotetaan historialta, että se panee liikkeelle eri maiden sosialistiset osastot tarkan perättäisjärjestyksen ja suunnitelman mukaisesti, niin se merkitsee, ettei ole käsitystäkään vallankumouksesta, tai, että tyhmyydessä kieltäydytään tukemasta sosialistista vallankumousta.

Sillä hetkellä, kun saimme selville ja todistimme, että meidän asemamme Venäjällä on luja ja ettei meillä ole voimia taistella maailmanimperialismia vastaan,— meillä on yksi tehtävä, meidän taktiikkanamme on luovinnan, odottelun ja perääntymisen taktiikka. Tiedän vallan hyvin, etteivät nuo sanat ole helpotajuisia, että jos niitä sopivalla tavalla vääristellään ja asetetaan yhteyteen „koalitio” sanan kanssa, niin silloin avautuu mitä lavein tie pikanteille rinnastuksille, kaikille mahdollisille syytöksille ja kaikenlaiselle pilkanteolle, mutta vaikka meidän vastustajamme — porvarit — oikealta ja eiliset ystävämme vasemmalta, vasemmistoeserrät, sekä meidän eiliset, tämänpäiväiset ja huomiset ystävämme, varmat ystävämme vasemmistokommunistit suuntaisivat siihen kuinka paljon tahansa teräväjärkisyytensä nuolia ja esittäisivät vaikka minkälaisia pikkuporvarillisen horjuntansa todisteita, niin he eivät kuitenkaan voisi kumota noita tosiasioita. Tapah- tumat ovat todistaneet meidän olevan oikeassa, me saimme hengähdystauon vain siksi, kun Lännessä jatkuu imperia- listinen teurastus, ja Kaukoidässä laajenee ja pääsee yhä enemmän vauhtiinsa imperialistinen kilpailu,— vain tästä riippuu Neuvostotasavallan olemassaolo, vain tämän tois- taiseksi mitä heikoimman langan varassa olemme tänä poliittisena ajankohtana. Meitä ei tietenkään suojele paperi- pala eikä rauhansopimus enempää kuin sekään seikka, ettemme halua sotia Japania vastaan; totta on, että se ryös- tää piittaamatta mistään sopimuksista ja muodollisuuk- sista — meitä ei tietenkään suojele paperisopimus tai „rauhantila”, — meitä suojelee imperialistien välinen ottelu, joka yhä jatkuu, ja meidän kestävyyskäs, jos voimme kes- tää maailmanvallankumousta silmälläpitäen, jos emme ole unohtaneet marxilaista perusopetusta, jonka niin havain- nollisesti on todistanut oikeaksi Venäjän vallankumous: voimat on laskettava kymmenissä miljoonissa; vähempää politiikassa ei oteta lukuun, politiikka heittää pienemmän määrän syrjään suurena, jolla ei ole mitään merkitystä; kun tältä kannalta tarkkaillaan maailmanvallankumousta, niin asia on selvääkin selvempi: takapajuinen maa voi helposti aloittaa, koska sen vastustaja on raihastunut, koska sen porvaristo ei ole järjestynyt, mutta jatkaakseen se tarvitsee satatuhatta kertaa enemmän harkitsevuutta, varovaisuutta ja kestävyyttä. Länsi-Euroopassa se tulee

tapahtumaan toisin, siellä on paljon vaikeampi aloittaa ja paljon helpompi mennä eteenpäin. Se ei voikaan olla muuten, koska proletariaatti on siellä paljon järjestyneempää ja tiiviimmin yhteenliittynyttä. Ja niin kauan kuin me olemme yksin, meidän on laskettava voimavarat ja sanottava itsellemme: meillä on ainoa mahdollisuus, siihen saakka kunnes puhkeaa Euroopan vallankumous, joka vapauttaa meidät kaikista vaikeuksista, meillä on yksi mahdollisuus — maailman imperialistijättiäisten välisen taistelun jatkuminen; tämän mahdollisuuden me olemme ottaneet oikein huomioon, tätä mahdollisuutta me olemme käyttäneet jo muutamana viikona, mutta se voi ehtyä huomenna. Tästä seuraa johtopäätös: ulkopolitiikassamme on noudatettava sitä, minkä aloimme maaliskuussa ja minkä voi pukea sanoihin: luovia, peräännyttä, odottaa. Kun tuossa vasemmistolaisessa „Kommunist” lehdessä havaitaan sanat „aktiivinen ulkopolitiikka”, kun sanonta sosialistisen isänmaan puolustaminen pannaan lainausmerkkeihin osoittamaan sen ironisuutta, niin silloin sanon: nuo ihmiset eivät ole lainkaan selvillä Länsi-Euroopan proletariaatin asemasta. Vaikka he sanovat itseään vasemmistokommunisteiksi, luisuvat he horjuvan pikkuporvariston kannalle, joka pitää vallankumousta omalaatuisen järjestyksen turvaamisena. Kansainväliset voimasuhteet todistavat selvääkin selvemmin: se venäläinen, joka Venäjän voimia lähtökohtanaan pitäen päättäisi asettaa tehtäväksi maailmanimperialismin kukittamisen, olisi järkensä menettänyt ihminen. Niin kauan kuin siellä, Lännessä, vallankumous kypsyy, vaikka se kypsyy nyt nopeammin kuin eilen, meidän tehtävämme on vain seuraavanlainen: meidän, heikkoudestamme huolimatta muista edelle menneen osaston, on tehtävä kaikkemme, käytettävä kaikki mahdollisuudet pitääksemme valloitetut asemamme. Kaikki muut asianhaarat on alistettava tämän tehtävän alaiseksi — on käytettävä täydellisesti hyväksi mahdollisuutta lykätäksemme muutamalla viikolla tuonnemmaksi sitä hetkeä, jolloin maailmanimperialismi yhtyy meitä vastaan; jos teemme sillä tavalla, niin kuljemme tietä, jonka jokainen Euroopan maiden tietoinen työläinen hyväksyy, sillä hän tietää, että se, mitä me olemme oppineet vasta vuodesta 1905 lähtien, Ranska ja Englanti ovat oppineet vuosisatojen mittaan,— hän tietää, miten hitaasti vallankumous kasvaa yhdistyneen porvaris-

ton vapaassa yhteiskunnassa, hän tietää, että näitä voimia vastaan pitää asettaa agitaatiotoimikunta, joka harjoittaa propagandaa tämän sanan varsinaisessa merkityksessä silloin, kun me seisomme Saksan, Ranskan ja Englannin kapinaan nousseen proletariaatin rinnalla. Siihen saakka, niin surullista kuin se onkin, niin vallankumouksellisten perinteiden vastaista kuin se lieneekin, — on vain yksi, ainoastaan yksi taktiikka: odottaa, luovia ja perääntyä.

Ja kun sanotaan, ettei meillä ole kansainvälistä ulkopoliittikkaa, niin vastaan: jokainen muu politiikka pyrkii tietoisesti tai tiedottomasti esittämään provokatorista osaa ja tekemään Venäjstä Tshhenkelin tai Semenovin tyyppisten imperialistien kanssa solmittavan liiton välikappaleen.

Ja me sanomme: parempi on kestää ja kärsiä, kokea äärettömän suuria kansallisia ja valtiollisia nöyryytyksiä ja rasituksia, mutta jäädä sittenkin paikoilleen sosialistisena osastona, joka on tapahtumien pakosta erkaantunut sosialistisen armeijan riveistä ja jonka on pakko odottaa, kunnes muiden maiden sosialistinen vallankumous tulee avuksi. Ja se tulee avuksemme. Hitaasti, mutta tulee. Ja se sota, jota nykyään käydään Lännessä, vallankumouksellistaa joukkoja enemmän kuin aikaisemmin sekä lähentää kapinahetkeä.

Se propaganda, jota on tähän saakka harjoitettu, selitti, että imperialistinen sota on mitä rikollisinta ja taantumuksellisinta valloitusotaa. Mutta nyt myös selviää, että länsirintamalla, missä sadattuhannet ja miljoonat ranskalaiset ja saksalaiset sotamiehet käyvät taistelua, että siellä vallankumouksen täytyy kypsyä nopeammin kuin aikaisemmin, vaikka tuon vallankumouksen tulo onkin hitaampaa kuin me sitä odotimme.

Koskettelin ulkopoliittista kysymystä enemmän kuin alussa aion, mutta minusta tuntuu, että tässä näemme havainnollisesti, että ulkopoliittikkaa koskevassa kysymyksessä meillä on oikeastaan kaksi peruslinjaa — proletaarinen linja, joka sanoo, että kalleinta ja ylevintä on sosialistinen vallankumous ja on otettava huomioon, pianko se puhkeaa Lännessä, ja toinen, porvarillinen linja, joka sanoo, että sille on kalleinta ja ylevintä valtion suurvaltaisuus ja kansallinen riippumattomuus.

Sisäpoliittisissa kysymyksissä havaitsemme aivan samaa vasemmistokommunistien ryhmän taholta, kun he toistelevat niitä perustodisteita, joita suunnataan meitä vastaan porvariston leiristä. Vasemmistokommunistien ryhmän perustodisteena meitä vastaan on esimerkiksi se, että he viittaavat oikeistobolshevistiseen poikkeamaan, joka uhkaa vallankumousta sillä, että johtaa sen valtiokapitalismin tielle.

Kehitys valtiokapitalismin suuntaan — siinä paha, siinä vihollinen, jota vastaan meitä kehotetaan taistelemaan.

Ja kun luen vasemmistokommunistien lehdestä noita viittailuja moisiin vihollisiin, niin kysyn: mitä noille ihmisille on tapahtunut, kuinka he saattavat kirjasesta lukemiensa hajanaisten pätkien takia unohtaa todellisuuden? Todellisuus sanoo, että valtiokapitalismi olisi meille askel eteenpäin. Jos me voisimme toteuttaa Venäjällä lyhyen ajan sisällä valtiokapitalismin, niin se olisi voitto. Kuinka he saattoivat olla huomaamatta, että pienomistaja, pieni pää-oma on meidän vihollisemme. Kuinka he saattoivat valtiokapitalismissa nähdä päävihollisen? Siirryttäessä kapitalismista sosialismiin heidän ei tule unohtaa, että meidän päävihollisemme on pikkuporvaristo, sen tottumukset, sen tavat, sen taloudellinen asema. Pienomistaja pelkää ennen kaikkea valtiokapitalismia, sillä hänen ainoana halunaan on kahmaista, saada itselleen enemmän, saattaa taloudelliseen häviöön; nujertaa suurtilanherrat, suurriistäjät. Ja tässä pienomistaja tukee mielellään meitä.

Tässä hän on työläisiä vallankumouksellisempi, sillä hän on näitä katkeroituneempi ja suuttuneempi, koska hän on vasta eilen päässyt huonommasta olotilasta, ja siksi hän lähtee mielellään nujertamaan porvaristoa, mutta ei kuitenkaan sosialistina alkaakseen porvariston vastarinnan murrettuaan sosialistisen talouden rakentamisen lujan työkurin periaatteen pohjalla, tiukan organisaation puitteissa ja ehdolla, että valvonta ja tilinpito on järjestetty oikein, vaan kahmaistakseen itselleen enemmän, käyttääkseen omaksi hyväkseen ja omiin tarkoituksiinsa voiton hedelmiä piittaamatta lainkaan koko valtion eduista enempää kuin koko työtätekevien luokankaan eduista.

Mitä on valtiokapitalismi Neuvostovallan aikana? Valtio-kapitalismin toteuttaminen nykyaikana merkitsee, että otetaan käytäntöön se tilinpito ja valvonta, jota kapitalisti-

luokat ovat toteuttaneet käytännössä. Saksa on meille valtiokapitalismin esikuva. Me tiedämme, että Saksa on meitä kehittyneempi. Mutta jos te ajattelette hiukankaan verran sitä, mitä merkitsisi tällaisen valtiokapitalismin perustan luominen Venäjällä, Neuvosto-Venäjällä, niin jokainen järkevä ihminen, joka ei ole pântännyt päähänsä hajanaisia kirjatotuksia, olisi pakotettu sanomaan, että valtiokapitalismissa on pelastuksemme.

Sanoin, että valtiokapitalismissa olisi pelastuksemme; jos meillä Venäjällä olisi valtiokapitalismi, niin silloin täydelliseen sosialismiin siirtyminen olisi helppoa, se riippuisi meistä, sillä valtiokapitalismi on jotain keskitettyä, tarkasti laskettua, kontrolloitua ja yhteiskunnallistettua, ja juuri sitä meiltä puuttuukin; meitä uhkaa alkuvoimainen pikkuporvarillinen leväperäisyys, jota Venäjän historia ja sen talous ovat eniten valmistaneet ja joka ei anna meidän ottaa juuri sitä askelta, josta sosialismin menestys riippuu. Rohkenen palauttaa mieleenne, että sanontani valtiokapitalismista jouduin kirjoittamaan vähää ennen kumousta, ja on mitä suurinta tyhmyyttä pelotella meitä valtiokapitalismilla. Palautan mieleen, että kirjasessani „Uhkaava katastrofi” * kirjoitin silloin... (L u k e e.)

Kirjoitin sen vallankumouksellis-demokraattisesta valtiosta, Kerenskin, Tshernovin, Tseretelin, Kishkinin ja kumpp. valtiosta, sitä valtiota vastaan, joka rakentui porvarilliselle maaperälle ja joka ei poistunut siltä eikä voimutkaan poistua; sanoin silloin, että valtiokapitalismi on askel sosialismia kohti; kirjoitin tämän syyskuussa 1917 ja nyt, huhtikuussa 1918, sen jälkeen, kun proletariaatti otti lokakuussa vallan käsiinsä ja todisti, mihin se kykenee: monet tehtaat on konfiskoitu, tuotantolaitokset ja pankit on kansallistettu, porvariston ja sabotoijien aseellinen vastarinta on nujerretty,— nyt, kun meitä pelotellaan kapitalismilla—se on niin naurettavaa, niin perin typerää ja keksittyä, että täytyy ihmetellä, ja kysyä itseltä: kuinka ihmiset ovat saattaneet keksiä tuollaista? He ovat unohtaneet sen pikkuseikan, että Venäjällä on tavattoman paljon pikkuporvaristoa, joka kannattaa kaikkien maiden suurporvariston hävittämistä, mutta ei kannata tilinpittoa, yhteiskunnallistamista eikä valvontaa,—se on vaarana

* Ks. Teokset, 25. osa, ss. 323—370. Toim.

vallankumoukselle, se on yhteiskunnallisten voimien selaista yhtenäisyyttä, joka saattoi turmioon Ranskan suuren vallankumouksen eikä voinut olla saattamatta sitä turmioon, ja se voi, jos Venäjän proletariaatti osoittautuu heikoksi, vain se yksistään voi saattaa turmioon Venäjän vallankumouksen. Pikkuporvaristo, kuten huomaamme, saastuttaa koko yhteiskunnan ilmapiirin pienomistuksellisilla tendensseillä, pyrkimyksillä, jotka muutta mutkitta voidaan ilmaista näin: otin rikkaalta ja muista minä viis välitän.

Tässä on päävaara. Jos pikkuporvarit olisivat muiden luokka-aineksien alaisia, olisivat valtiokapitalismin alaisia, niin tietoisien työläisten pitäisi tervehtiä sitä molemmin käsin, sillä valtiokapitalismi olisi Kerenskin demokratian aikana ollut askel sosialismia kohti, Neuvostovallan aikana se olisi $\frac{3}{4}$ sosialismista, sillä se, joka on järjestänyt valtiokapitalistisia yrityksiä, voidaan tehdä meidän apulaisksemme; mutta vasemmistokommunistit suhtautuvat tähän toisin, he suhtautuvat halveksien,— ja kun meillä ja vasemmistokommunisteilla oli huhtikuun 4 päivänä ensimmäinen yhteinen neuvottelu, joka muun muassa todisti, että tämä kaukaisen historian kysymys, josta on käyty pitkiä väittelystä, on jo menneisyyttä,— minä sanoin, että jos me ymmärrämme oikein tehtävämme, niin meidän on opittava sosialismia trustien järjestäjiltä.

Nämä sanat herättivät suurta suuttumusta vasemmistokommunisteissa, ja eräs heistä — tov. Osinski — omisti koko artikkelinsa noiden sanojen manaamiselle. Hänen argumenttiansa sisältö oli juuri sellainen.— Mehän emme tahdo heitä opettaa, vaan ottaa heiltä oppia.— Me „oikeisto”-bolshevikit, me tahdomme ottaa oppia trustien järjestäjiltä, mutta aidot vasemmistokommunistit tahtovat opettaa.— Mutta mitä te tahdotte heille opettaa? Ehkä sosialismia? — Kauppiailleko, afäärimiehillekö tahdotte opettaa sosialismia? (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Ei, jos tahdotte, niin hoitakaa se asia, me emme rupea teitä auttamaan, se on turhaa työtä.— Meillä ei ole heille, noille insinööreille, afäärimiehille ja kauppiaille mitään opetettavaa.— Heille on turha opettaa sosialismia.— Jos meillä olisi porvarillinen vallankumous, niin emme voisi ottaa heiltä mitään opiksi,— ehkä vain sen, että on kahmittava kaikki, mikä on mahdollista, ja siinä kaikki, enempiä emme heiltä voisi

oppia.— Ei, se ei ole vielä sosialistista vallankumousta.— Se on sitä, mitä Ranskassa oli v. 1793, se on sitä, missä ei ole sosialismia, sillä se on vasta sosialismin alkua.

Tilanherrat on syöstävä alas ja porvaristo on syöstävä alas; kaikki bolshevikkien teot on historia todistava miljoona kertaa oikeiksi, se on todistava oikeaksi heidän taistelunsa, väkivaltansa tilanherroja ja kapitalisteja vastaan, pakkoluovutuksen sekä tilanherrojen ja kapitalistien vastarinnan nujertamisen väkivaltaa käyttäen. Ylipäänsä se oli mitä suurin historiallinen tehtävä, mutta se oli vasta ensimmäinen toimenpide. Kysymys on tässä siitä, miksi me heidät kukistimme; siksikö, että saisimme sanoa, että nyt, kun olemme kukistaneet heidät lopullisesti, ryhdymme kumartamaan heidän kapitalismiaan? Ei, nyt me alamme oppia heiltä, sillä meiltä puuttuu tietoja, sillä meillä ei ole näitä tietoja. Sosialismia koskevia tietoja meillä on, mutta tietoja järjestämisestä miljoonamitassa, tietoja tuotteiden tuotannon ja jaon järjestämisestä y.m.s.— niitä meillä ei ole. Niitä entiset bolshevikkijohtajat eivät ole meille opettaneet. Bolshevikkipuolue ei voi historiassaan ylpeillä sillä. Sitä koulua me emme ole vielä käyneet. Ja me sanomme, olkoon hän vaikka kuinka suuri veijari, mutta kun kerran hän on järjestänyt trustin, kun kerran hän on kauppias, joka on ollut tekemisissä miljoonia ja kymmeniä miljoonia varten järjestettävän tuotannon ja jaon kanssa, kun kerran hänellä on kokemusta, niin meidän on otettava häneltä oppia. Ellemme opi heiltä tätä, niin emme saavuta sosialismia, silloin vallankumous jää sille asteelle, jolle se on nyt tullut. Vain valtiokapitalismin kehittäminen, vain tilinpidon ja valvonnan huolellinen järjestäminen, vain mitä tiukin järjestyneisyys ja työkuri johtavat meidät sosialismiin. Ilman sitä ei ole sosialismia. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Meidän ei toimita ryhtyä suorittamaan naurettavaa tehtävää — opettamaan trustien järjestäjiä,— heille ei ole mitään opettamista. Meidän on pakkoluovutettava heidät. Sen me kyllä teemme. Siinä ei ole mitään vaikeutta. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Sen me olemme riittävästi osoittaneet ja todistaneet.

Ja jokaiselle työläisvaltuuskunnalle, jonka kanssa olen joutunut tekemisiin, kun se on tullut luokseni ja valittanut, että tehdas pysähtyy, olen sanonut: te tahdotte, että teidän tehtaanne konfiskoitaisiin. Hyvä on, meillä on valmiita

dekreettilomakkeita, me allekirjoitamme ne silmänräpöksessä. (Suosionosoituksia.) Mutta sanokaapa: osaatteko ottaa tuotannon haltuunne ja tehdä suunnitelman siitä, mitä te tuotatte, tiedättekö, missä yhteydessä teidän tuotantonne on Venäjän markkinoihin ja kansainvälisiin markkinoihin. Ja tällöin osoittautuu, etteivät he sitä vielä osaa ja bolshevistisissa kirjoissa ei siitä ole vielä kirjoitettu eikä menshevistisissäkään kirjoissa ole sanottu siitä mitään.

Parhaiten ovat asiat niillä työläisillä, jotka toteuttavat tuota valtiokapitalismia: nahka-, kutoma- ja sokeriteollisuuden työläisillä, sillä he tuntevat proletaarin selväjärkisyydellä oman tuotantonsa ja haluavat säilyttää sen ja laajentaa sen mittasuhteita,—sillä se on ennen kaikkea sosialismia. He sanovat: en voi suoriutua vielä sellaisesta tehtävästä, panen kapitalistit työhön, annan heille $\frac{1}{3}$ paikoista ja opin heiltä. Ja kun luen vasemmistokommunistien ironiset sanat: on vielä tietämätöntä, kuka on ketä käyttävä hyväkseen, niin minua ihmetyttää heidän lyhytnäköisyytensä. Jos tietenkin vielä sen jälkeen, kun otimme vallan lokakuussa ja suoritimme voitokkaan sotaretken koko porvaristoa vastaan loka—huhtikuussa, me epäilemme sitä, kuka on ketä käyttävä hyväkseen — työläinen trustin järjestäjiä vaiko afäärimies ja veijari on käyttävä työläisiä, jos niin olisi, niin pitäisi koota kampsut, lähteä kápälämäkeen ja luovuttaa paikka Miljukoveille ja Martoveille. Mutta asia ei ole niin. Eikä tietoinen työläinen usko sitä, ja pikkuporvariston pelko on naurettavaa; he tietävät, että sosialismi alkaa siellä, missä alkaa suurtuotanto, että kauppiat ja afäärimiehet ovat oppineet sen oman kokemuksensa pohjalla.

Ja me sanoimme: vain nämä aineelliset ehdot, kymmeniä miljoonia palveleviin jättimäisiin tuotantolaitoksiin keskitetyn koneellisen suurteollisuuden luomat ehdot, vain ne muodostavat sosialismin perustan, ja pikkuporvarillisessa talonpoikaismaassa tämän asian oppiminen on vaikeaa, mutta mahdollista. Vallankumous tulee kansalaissodan hinnalla, mutta se on sitä raskaampi, mitä sivistyneempi, mitä kehittyneempi on valtio; Saksassa vallitsee valtiokapitalismi, ja siksi vallankumous tulee Saksassa olemaan sata kertaa hävittävämpi ja tuhoisampi kuin pikkuporvarillisessa maassa,—sielläkin tulee olemaan valtavia vaikeuk-

sia, valtava kaaos ja epävakaisuus. Ja siksi mielestäni ei ole mitään, ei pienintäkään syytä olla epätoivoinen ja masentunut sen johdosta, että Venäjän vallankumous ratkaisi ensin helpon tehtävän — suisti tilanherrat ja porvariston, ja että sen edessä on nyt vaikeampi sosialistinen tehtävä: järjestää yleiskansallinen tilinpito ja valvonta, siis se tehtävä, josta todellinen sosialismi alkaa, se tehtävä, jota suurin osa työläisistä ja valveutuneista työtätekevästä kannattaa. Niin, työläisten enemmistö, mikä on paremmin järjestynyttä ja käynyt läpi ammattiliittokoulun, se on täydellisesti puolellamme.

Ne kysymykset, jotka „Vperjod” lehden herrat koettavat pilkaten työntää syrjään, kysymykset urakkapalkasta ja Taylorin järjestelmästä, — ne kysymykset tuo enemmistö herätti ennen meitä ammattiliittoneuvostoissa, vieläpä ennen Neuvostovallan ja sen Neuvostojen muodostamista, — se nousi ja ryhtyi työhön kehitelläkseen työkurin normit. Nuo ihmiset osoittivat, että proletaarisessa vaatimattomuudessaan he tunsivat tehdastyöolot, he tajusivat sosialismin olemuksen paremmin kuin ne, jotka sinkoilivat vallankumouksellisia korulauseita, mutta todellisuudessa kuitenkin laskeutuivat tietoisesti tai tiedottomasti pikkuporvariston tasolle, jonka näkökantana oli: rikkaat on kaadettava, mutta ei ole lainkaan edullista asettaa itseään järjestön toteuttaman tilinpidon ja valvonnan alaiseksi; se on pienomistajille liikaa, sitä he eivät tarvitse, — mutta vain siinä onkin vallankumouksemme lujuuden ja voiton tae.

Toverit, en kajoa enempää yksityiskohtiin enkä „Vasemmistokommunistista” otettuihin lainauksiin, sanon ainoastaan parilla sanalla: ei voida enää vaieta, kun ihmiset ovat menneet puheissaan niin pitkälle, että pitävät työkurin voimaan saattamista askelena taaksepäin, — ja minun on sanottava, että pidän sitä niin ennenkuulumattoman taantumuksellisenä seikkana, sellaisena vaarana vallankumoukselle, että ellen tietäisi, että noin puhuu vaikutusta vailla oleva ryhmä ja että missä tahansa työläisten tietoisessa kokouksessa tuo kumotaan, niin sanoisin: Venäjän vallankumous on tuhon oma.

Vasemmistokommunistit kirjoittavat: „työkurin voimaan saattaminen samalla kun kapitalistien sallitaan jälleen johtaa tuotantoa ei voi sanottavasti kohottaa työn

tuottavuutta, mutta se heikentää proletariaatin luokkakan-
taista omatoimisuutta, aktiivisuutta ja järjestyneisyyttä. Se
uhkaa orjuuttaa työväenluokan...”. Se ei ole totta; jos asia
olisi niin, niin meidän Venäjän vallankumouksemme sosia-
lististen tehtäviensä ja sosialistisen olemuksensa kannalta
katsoen olisi perikadon partaalla. Mutta se ei ole totta. Tu-
o luokka-asemansa menettänyt pikkuporvarillinen sivisty-
neistö ei käsitä, että sosialismin suurimpana vaikeutena on
työkurin turvaaminen; siitä sosialistit kirjoittivat jo aikoja
sitten, sitä sosialistit ajattelivat eniten jo kaukaisessa men-
neisyydessä, siitä he pitivät suurinta huolta ja sitä he erit-
telivät eniten, he käsittivät, että siitä alkavat sosialistisen
vallankumouksen todelliset vaikeudet. Ennenkin on ollut
useita vallankumouksia, joissa porvaristo on kukistettu
säälimättä, yhtä tarmokkaasti kuin mekin sen teimme,
mutta kun me pääsimme niin pitkälle, että perustimme Neu-
vostovallan, niin siten osoitimme, että vapauduttuamme
taloudellisesta orjuutuksesta me siirryimme käytännössä
työtätekevien itsekuriin, että meidän valtamme on valta,
jonka tulee olla todella työn valta. Kun meille sanotaan,
että proletariaatin diktatuuri tunnustetaan sanoissa, mutta
tosiasiallisesti kirjoitetaan korulauseita, niin se itse asiassa
osoittaa, ettei ole käsitystä proletariaatin diktatuurista,
sillä se ei ole lainkaan vain sitä, että kukistetaan porvaristo
tai kukistetaan tilanherrat,—niin on tehty kaikissa vallan-
kumouksissa,—meidän proletariaatin diktatuurimme on
järjestyksen, kurin, työn tuottavuuden, tilinpidon ja val-
vonnan turvaamista, sellaisen proletaarisen Neuvostoval-
lan turvaamista, joka on lujempi ja järkähtämättömämpi
kuin entinen valta. Juuri sitä te ette ratkaise, juuri sitä me
emme ole opettaneet, juuri sitä tarvitsevat työläiset, juuri
siksi on hyvä näyttää heille peiliä, josta kuvastuvat sel-
västi kaikki nuo epäkohdat. Olen sitä mieltä, että tämä on
hyödyllinen tehtävä, sillä se panee kaikki ajattelevat, kaikki
tietoiset työläiset ja talonpojat suuntaamaan kaikki tär-
keimmät voimavaransa sen ratkaisemiseen. Niin, kukista-
malla tilanherrat ja porvariston me raivasimme tien, mutta
emme pystyttäneet sosialismin rakennusta. Ja sillä maa-
perällä, joka on raivattu puhtaaksi yhdestä sukupolvesta,
ilmaantuu historiassa aina uusia sukupolvia, kunhan vain
maaperä synnyttää, ja se synnyttää porvareita kuinka
paljon tahansa. Ja ne, jotka suhtautuvat kapitalisteista

saavutettuun voittoon samoin kuin pienomistajat — „he kahmaisivat, annapa kun minäkin käytän tilaisuutta hyväkseni”, — kaikki ne ovat porvariensa uuden sukupolven synnyttäjiä. Kun meille sanotaan, että työkurin voimaan saattaminen samalla kun kapitalistien sallitaan jälleen johtaa on muka uhkana vallankumoukselle, niin sanon: nuo ihmiset eivät ole ymmärtäneet nimenomaan vallankumouksemme sosialistista luonnetta, he toistavat juuri sitä, mikä yhdistää heidät helposti pikkuporvaristoon, joka pelkää kuria, järjestystä, tilinpitoa ja valvontaa kuin piru pyhää savua.

He saattavat sanoa: tähän tässä ehdotatte kapitalistien panemista meillä johtajiksi, ottamista työläisjohtajien joukkoon. Niin, heitä pannaan johtoon siksi, kun heillä on järjestelytyön alalla sellaisia käytännöllisiä tietoja, joita meillä ei ole. Valveutunut työläinen ei milloinkaan pelkää sellaista johtajaa, sillä hän tietää, että Neuvostovalta on hänen valtansa, sillä hän tietää haluavansa oppia järjestelytaitoa.

Me järjestimme tsaarin aikana tuhansiin ja Kerenskin aikana satoihin tuhansiin nousevia joukkoja. Se ei ole vielä mitään, politiikassa sitä ei pidetä minään. Se oli valmistelutyötä, se oli valmistava luokka. Ja siihen saakka, kunnes edistykselliset työläiset oppivat järjestämään kymmeniä miljoonia, siihen saakka he eivät ole sosialisteja eivätkä sosialistisen yhteiskunnan luojia, eikä heillä kartu järjestelyyn tarvittavia tietoja. Järjestelyn tie on hyvin pitkä tie, ja sosialistisen rakennustyön tehtävät vaativat sitkeää pitkäaikaista työtä ja vastaavia tietoja, joita meillä ei ole riittävästi. Ja tuskinpa lähin tuleva sukupolvikaan, joka on kehittyneempää, siirtyy täydellisesti sosialismiin.

Muistakaapa, mitä entiset sosialistit kirjoittivat tulevasta sosialistisesta vallankumouksesta; tuskinpa voitaneen siirtyä sosialismiin ottamatta oppia trustin järjestäjiltä, sillä he ovat järjestäneet tuota tuotantoa suurissa mittasuhteissa. Meidän ei tarvitse opettaa heille sosialismia, meidän on pakkoluovutettava heidät, lakkautettava heidän sabotaasitoimintansa. Nämä kaksi tehtävää me olemme täyttäneet. Heidät on pakotettava alistumaan työväenvalvontaan. Ja kun vasemmistokommunistien riveistä lähtöisin olevat arvostelijamme moittivat meitä siitä, ettemme me taktiikkaamme noudattaen johdata kommunismiin,

vaan menemme taaksepäin, niin heidän moitteensa ovat naurettavia: he unohtavat, että me olemme jääneet jälkehen tilinpidossa ja valvonnassa, sillä on ollut kovin vaikeaa murtaa mainittua vastarintaa ja saada porvaristo, sen teknikot ja sen porvarilliset specialistit palvelemaan meitä. Sillä mehän tarvitsemme heidän tietojaan, heidän kokemustaan ja työtään, ilman niitä on mahdoton käyttää hyväksi sitä kulttuuria, joka on vanhojen yhteiskuntasuhteiden luoma ja joka on säilynyt kuin sosialismin aineellinen perusta. Kun se on jäänyt vasemmistokommunisteilta huomaamatta, niin se on tapahtunut siksi, kun he eivät tunne todellista elämää, vaan sepittelevät tunnuksiaan asettaen ihanteellisen sosialismin ja valtiokapitalismin vastakkain. Mutta meidän on sanottava työläisille: niin, se on askel taaksepäin, mutta meidän on autettava itseämme keinon löytämisessä. Keino on yksi: järjestäytykää viimeistä miestä myöten, järjestäkää tuotantoa koskeva tilinpito, järjestäkää kulutusta koskeva tilinpito ja valvonta ja tehkää niin, ettemme me laskisi setelipainosta liikkeelle satoja miljoonia, ja että jokainen sataruplanen, joka on vääriä teitä joutunut jonkun käsiin, palaisi takaisin valtionrassoon. Sitä ei voida saavuttaa millään vallankumouspurkauksella eikä millään porvariston lopullisella nujertamisella. Se voidaan saavuttaa vain itsekurilla, vain työläisten ja talonpoikien työn järjestämisellä, vain tilinpidolla ja valvonnalla. Sitä meillä ei vielä ole, ja siitä me olemme maksaneet pakkoveroa palkan muodossa, joka on korkeampi kuin kapitalistiorganisaattorien teille maksama palkka. Sitä me emme ole oppineet, mutta meidän pitää se oppia, se on tie, joka johtaa sosialismiin, ainoa tie, jota kulkien työläisiä voidaan opettaa käytännössä johtamaan valtavan suuria tuotantolaitoksia, järjestämään suurtuotantoa ja mitä laajinta tuotteiden jakoa.

Toverit, tiedän mainiosti, miten helppoa on puhua tilinpidosta, valvonnasta, kurista ja itsekurista, kun niistä puhuu henkilö, jolla on tietty yhteiskunnallinen asema. Mutta kuinka paljon tästä kaikesta voidaankaan saada aineistoa kokkapuheita varten ja sanoa: kun puolueenne ei ollut vallassa, niin se lupasi työläisille yhdeksän hyvää ja kahdeksan kaunista, mutta kun nämä ihmiset pääsivät valtaan, niin tapahtui tavallinen käänne, nyt aletaan puhua tilinpidosta, kurista, itsekurista, valvonnasta y.m. Tiedän

mainiosti, miten hyvää aineistoa se on Miljukovin ja Martovnin tyyppisille publisisteille.

Tiedän hyvin, miten runsasta aineistoa se antaa niille, joita kiinnostaa maksu tekstiriviltä tai efektiivisyys ja jotka ovat taipuvaisia käyttämään hyväkseen pienintäkin aihetta, mikä tietoisten työläisten keskuudessa saa osakseen vähän myötätuntoa.

Löysin aikakauslehti „Vasemmistokommunistista” sellaisen huomattavan publisistin kuin Buharinin resension minun kirjastani⁹⁵ ja sitä paitsi suopean resension, mutta kaikki, mikä siinä oli arvokasta, kadotti silmissäni kaiken arvonsa, kun luin resension loppuun saakka; huomasin, ettei Buharin ollut nähnyt sitä mitä olisi pitänyt nähdä, ja näin tapahtui siksi, että hän kirjoitti resensionsa huhtikuussa, mutta esitti sitaateissa sellaista, mikä oli jo vanhentunut huhtikuuhun mennessä, mikä oli eilistä, nimittäin sellaista, että on murskattava vanha valtio; sen me olemme jo tehneet, se oli eilispäivän tehtävä, on mentävä eteenpäin ja katsottava tulevaisuuteen eikä menneisyyteen ja luotava kommuunivaltio; hän kirjoitti siitä, mikä on jo ruumiillistettu neuvostojärjestöissä, mutta vaikenin siitä, mikä koskee tilinpitoa, valvontaa ja kuria. Näiden ihmisten päätelmät ja heidän mentaliteettinsa sattuvat hämmästyttävästi yhteen pikkuporvariston mielialojen kanssa: rikkaat on kukistettava, mutta valvontaa ei tarvita, niin he arvelevat; tämä kaikki vetää puoleensa heitä ja erottaa tietoisien proletaarin pikkuporvaristosta ja vieläpä äärimmäisistä vallankumousmiehistäkin; näin käy silloin, kun proletaari sanoo: järjestäytykäämme ja ponnistelkaamme, tahi muudan pikkupösö, ja heitä on miljoona, kukistaa meidät.

Siinä tietoinen proletaari eroaa pikkuporvaristosta; siinä vallankumous etäännyy pikkuporvaristosta. Ja kuinka sokeita nuo ihmiset ovat, he eivät puhu siitä.

Tahtoisin vielä palauttaa mieleenne muutamia sitaattenejani; sanoin, että ihmiset voivat tulla toimeen ilman väkivaltaa, kun tottuvat niin toimimaan; sellainen tottumus voi tietenkin syntyä pitkäaikaisen kasvatuksen tuloksena.

Kun vasemmistokommunistit kuulevat tämän, niin he kauhistuvat ja sanovat: kuinka me emme ole huomanneet sitä; Buharin, miksi te ette ole sitä arvostellut? Me olemme näyttäneet voimamme kukistaessamme tilanherrat ja porvariston, ja nyt on näytettävä voimamme itsekurin luomisessa

ja järjestäytymisessä, sillä jo menneiden vuosituhansien kokemuksesta sen välttämättömyys on käynyt selväksi, ja on sanottava kansalle, että vain siinä on Neuvostovaltamme, diktatuurimme voima ja että vain se lisää proletaarista arvovaltaamme. Mutta pikkuporvarit kätkeytyvät tuolta totuudelta vallankumouksellisen sanahelinän kilven suojaan.

On näytettävä voimamme. Niin, pikku isännät, pienomistajat ovat valmiita auttamaan meitä, proletaareja, tilanherrojen ja kapitalistien kukistamisessa. He eivät pidä järjestyksestä, kurista,— he vihaavat sitä. Ja tässä meidän on käytävä noita omistajia, noita isäntäpahasia vastaan mitä päättäväisintä, ankarinta taistelua, taistelua laajemmassa mitassa, ja sitäkin vaikeampaa taistelua, kun se tuntuu periaatteellisesti virheelliseltä, mutta josta todellisuudessa vasta alkaakin sosialismi.

Ja kun väitän niitä vastaan, jotka sanovat olevansa muka sosialisteja ja lupaavat työläisille mitä tahansa ja miten paljon tahansa, niin sanon, että kommunismi edellyttää toisenlaista työn tuottavuutta kuin on nykyinen työn tuottavuus. Meidän tuottavuutemme on liian alhaista, se on tosiasia. Kapitalismi jättää meille perinnöksi, varsinkin takapajuisessa maassa, hirveän paljon sellaisia tottumuksia, että kaikkea valtiolle, kaikkea kruunulle kuuluvaa pidetään materiaalina, joka on olemassa vain sitä varten, että sitä ilkeämielisesti turmeltaisiin. Tuo pikkuporvarillisten joukkojen mentaliteetti tuntuu joka askelella. Ja tällä alalla taistelu on erittäin vaikeaa. Vain järjestynyt proletariaatti voi kaiken voittaa. Minä kirjoitin: „Siihen saakka, kunnes kommunismin korkeampi vaihe tulee, sosialistit vaativat yhteiskunnan ja valtion taholta mitä tiukinta valvontaa” *.

Kirjoitin tämän ennen lokakuun kumousta ja olen sillä kannalla nytkin.

Nykyään on koittanut aika, jolloin me, kukistettuamme porvariston ja tukahdutettuamme sabotaasitoiminnan, olemme saaneet mahdollisuuden ryhtyä suorittamaan tuota tehtävää. Niin kauan kuin tätä mahdollisuutta ei ollut, päivän sankareina ja vallankumouksen sankareina olivat punakaartilaiset, jotka täyttivät suurta historiallista tehtävänsä. He tarttuivat kivääriin vastoin omistavien

* Ks. Teokset, 25. osa, s. 475. *Toim.*

luokkien suostumusta. He täyttivät tuon suuren historiallisen tehtävän. He tarttuivat kivääriin syöstäkseen vallasta riistäjät ja puolustaakseen kiväärillään työläisiä, valvoakseen tuotannon ja työn määrää sekä kulutuksen määrää.

Me emme saaneet sitä aikaan, vaikka siinä on sosialismin ydinkohta ja perusta. Jos tämä työ tuntuu jostain henkilöstä ikävältä ja epämieluisalta, niin näinä henkilöinä voivat olla vain pikkuporvarillisen haluttomuuden edustajat.

Jos meidän vallankumouksemme pysähtyisi tähän, niin se jäisi historiaan samanarvoisena kuin vuoden 1793 vallankumous. Mutta silloin meille sanotaan: se oli XVIII vuosisadalla. Se oli riittävää XVIII vuosisadalle, mutta XX vuosisadalle se on vähän. Tilinpito ja valvonta — se on tärkeintä mitä tarvitaan kommunistisen yhteiskunnan säännöllistä toimintaa varten. Juuri näin kirjoitin ennen loka-kuun kumousta *. Toistan, ettemme voineet ryhtyä täyttämään tuota tehtävää ennen Aleksejevien, Kornilovien ja Kerenskien nujertamista. Nyt porvariston sotilaallinen vastarinta on nujerrettu. Tehtävänämmä on: kaikki sabotit on sijoitettava työhön meidän valvontamme alaisina, Neuvostovallan valvonnan alaisina, on luotava hallintaelimet tiukan tilinpidon ja valvonnan järjestämistä varten. Maa on tuhoutumassa sen takia, ettei siellä sodan jälkeen ole alkeellisiakaan ehtoja normaalia olemassaoloa varten. Meitä vastaan taistelevat vihollisemme ovat pelottavia vain siksi, ettemme ole saaneet kuntoon tilinpidon ja valvontaa. Kun kuulen satojatuhansia valituksia, kun maassa vallitsee nälänhätä, kun näet ja tiedät, että nuo valitukset ovat totuudenmukaisia, että meillä on viljaa, mutta me emme voi sitä kuljettaa paikkakunnille, kun vasemmistokommunistit ilkkuvat ja vastustavat sellaisia toimenpiteitä kuin meidän antamaamme rautatielaitosta koskevaa dekreettiä — he ovat muistuttaneet siitä kaksi kertaa, — niin siitä ei kannata puhuakaan.

Vasemmistokommunistien kanssa pidetyssä neuvottelukokouksessa huhtikuun 4 päivänä sanoin: esittäkää oma dekreettiehdotuksenne, olettehan Neuvostotasavallan kansalaisia, neuvostovirastojen työntekijöitä, — ette ole sivusta, nurkan takaa arvostelijoita, jollaisia ovat kauppiasporvarit

* Ks. Teokset, 25. osa, s. 478. *Toim.*

ja sabotoijat, jotka arvostelevat saadakseen vihansa puretuksi. Te, sanon toistamiseen, olette neuvostojärjestöjen johtajia; koettakaa esittää dekreettiehdotuksenne. He eivät voi sitä esittää eivätkä milloinkaan esitä sitä, koska meidän rautatiedekreettimme on oikea, koska se, ottaen käytäntöön diktatuurin, saa osakseen kaikkien joukkojen ja kaikkien tietoisten rautatielaitoksen uurastajien myötätunnon,— sitä vastaan ovat oppositiossa vain ne johtomiehet, jotka kahmivat ja ottavat lahjuksia; sillä horjuvalla kannalla dekreettiin nähden ovat kaikki ne, jotka horjuvat Neuvostovallan ja sen vihollisten välillä,—mutta proletariaatti, joka on oppinut kurinalaisuuteen suurtuotannossa, tietää, ettei sosialismia voi olla ennen kuin saadaan järjestettyä mittasuhteiltaan laajempi tuotanto, ennen kuin aletaan noudattaa ankarampaa kuria.— Tämä proletariaatti on rautatielaitosta koskevassa kysymyksessä meidän puolellamme; se lähtee taisteluun pienomistajien valtoimia voimia vastaan ja osoittaa, että Venäjän vallankumous, joka kykenee saavuttamaan loistavia voittoja, pystyy voittamaan myös oman järjestymättömyytensä. Ja vapputunnuksista proletariaatti osaa ajankohdan tehtävien kannalta antaa arvoa sille KK:n tunnukselle, jossa sanotaan: „me voitimme pääoman, me voitamme myös oman järjestymättömyytemme”. Ja vasta silloin me saavutamme sosialismin täydellisen voiton! (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

2

LOPPULAUSE
SELOSTUKSEEN LÄHIMMISTÄ TEHTAVISTA

Minun on sanottava ennen kaikkea тов. Бухаринin puheen johdosta seuraavaa: mainitsin jo edellisessä puheessani, että yhdeksässä kymmenesosassa olemme hänen kanssaan samaa mieltä, ja siksi arvelen, että se on murehduttava tosiasia, että yhdessä kymmenesosassa mielipiteemme eroavat; yhden kymmenesosan suhteen hän on sellaisessa asemassa, että hänen täytyy puolet puheestaan käyttää siihen, että voisi puolustautua ja sanoutua irti ehdottomasti kaikista niistä, jotka puhuivat hänen puolestaan. Ja olkoot hänen ja hänen ryhmänsä aikomukset kuinka hyviä tahansa, heidän asemansa teennäisyys ilmenee juuri siinä, että hänen pitää aina hukata aikaa puolustelemiseen ja siihen, että voisi sanoutua irti valtiokapitalismista.

Toveri Бухарин on aivan väärässä; ja kirjoitan siitä lehtiin, sillä tämä kysymys on erittäin tärkeä. Nyt sanon vain parilla sanalla siitä, että vasemmistokommunistit moittivat meitä sen johdosta, että meillä on havaittavissa kallistumista valtiokapitalismin puoleen; mutta nyt тов. Бухарин sanoo väärin, että Neuvostovallan aikana ei voi olla valtiokapitalismia. Näin ollen hän puhuu itseään vastaan sanoessaan, ettei Neuvostovallan aikana valtiokapitalismia voi olla,— se on silkkaa typeryyttä. On monia tuotantolaitoksia ja tehtaita, jotka ovat Neuvostovallan valvonnassa ja kuuluvat valtiolle, yksistään jo tämä osoittaa, että siirrytään kapitalismista sosialismiin ja että тов. Бухарин ei halua kosketella konkreettisesti tätä, vaan muistelee, miten me istuimme Zimmerwaldin vasemmistossa ⁹⁶ ja kirjoittelimme häntä vastaan, mutta se oli jo Aatamin aikoina ja sen muistelemisen nyt, kun Neuvostovalta on ollut olemassa jo puoli vuotta, ja niiden kokeilujen jälkeen, joita olemme tehneet ja joita olemme voineet tehdä sen jälkeen,

kun olemme suorittaneet pakkoluovutuksen, konfiskoinnin ja kansallistamisen, kun sen jälkeen muistellaan sitä, mitä kirjoitimme vuonna 1915,—niin se on naurettavaa... Nyt emme voi olla asettamatta kysymystä valtiokapitalismista ja sosialismista, siitä, miten on meneteltävä siirtymiskaudella, sillä Neuvostovallan aikana on olemassa vähäisen kapitalismia ja sosialismia rinnakkain. Tov. Buharin ei halua käsittää tätä kysymystä, — ja minusta tuntuu, ettemme me voi sitä jättää heti pois laskuista, ei tov. Buharinkaan ehdota sen laskuista pois jättämistä eikä hän kiellä sitä, että valtiokapitalismi on korkeampitasoista kuin ne pienomistuksellisten mielialojen ja taloudellisten elinehtojen ja elämäntapojen jäännökset, joita on hyvin paljon, ja tätä tov. Buharin ei ole kumonnut,— eikä sitä voidakaan kumota unohtamatta, mitä merkitsee sana: marxilainen.

Ja on naurettavaa olla Gen näkökannalla, että Euroopan proletariaatti on saastutettu, että Saksan proletariaatti on turmeltunut⁹⁷. Tuollainen näkökanta on kansallista villiä, sellaista tylsäjärkisyyttä, että tuskinpa voidaan enää sitä pitemmälle mennä. Euroopan proletariaatti ei ole yhtään sen saastutetumpaa kuin Venäjänkään, vallankumouksen alkaminen on siellä vaikeampaa siksi, kun siellä ei ole vallanelinten johdossa Romanovin tapaisia idiootteja eikä Kerenskin tapaisia kerskureita, vaan on todellisia kapitalismin johtajia, joita Venäjällä ei ollut.

Siirryn vihdoinkin tarkastelemaan niitä tärkeimpiä väitteitä, joita joka puolelta on satanut minun artikkeliani ja puhettani vastaan. Erikaisen jyrkästi on arvosteltu tunnusta: „rosvoa rosvottua” — tunnusta, josta, vaikka kuinka sitä tarkastelisin, en voi löytää mitään virheellistä, kun kysymykseen tulee historia. Kun käytämme sanoja ekspropriaattorien ekspropriaatio, niin miksemme voisi tulla tässä toimeen ilman latinalaisia sanoja? (Suosionosoituksia.)

Arvelen, että historia todistaa meidän olleen aivan oikeassa, ja jo ennen historiaa meidän puolellemme asettuvat työtätekevät joukot; mutta kun tunnus „rosvoa rosvottua” on tullut Neuvostojen toiminnassa ilmi ilman mitään rajoituksia ja kun osoittautuu, että sellaisessa käytännön peruskysymyksessä kuin on nälänhätä ja työttömyys, me kohtaamme mitä suurimpia vaikeuksia, niin silloin on jo sopivaa huomauttaa, että sen jälkeen kun on sanottu „ros-

voa rosvoottua”, voidaan etäännyä proletaarisesta vallankumouksesta, mikä sanoo: laske se, mitä on rosvoottu, äläkä anna rohmuta sitä sinne sun tänne, vaan jos jotkut alkavat suoranaisesti tai välillisesti rohmuta sitä, niin ammu sellaiset kurinrikkojat...

Ja kun sitä vastaan aletaan kirkua ja huutaa, että se on diktatuuria, aletaan huutaa Napoleon III:sta ja Julius Caesarista, sanotaan, että se on työväenluokan kevytmielisyyttä, kun syytetään Trotskia, niin se onkin sitä puuropäisyyttä, sitä poliittista mielialaa, mikä ilmenee nimenomaan pikkuporvarillisena valtoimena voimana, joka ei protestoinut „rosvoa rosvoottua” tunnusta vastaan, vaan protestoi laske ja jaa oikein-tunnusta vastaan. Venäjällä ei tule olemaan nälänhätää, jos me luetteloimme viljan, laskemme kaikkien elintarvikkeiden määrän ja jos säädetyn järjestyksen rikkomisesta rankaisemme mitä ankarimmin. Siinä onkin ristiriita. Se johtuu siitä asiaintilasta, että sosialistisen vallankumouksen puolesta on toden teolla vain proletariaatti, pikkuporvaristo taas yhtyy siihen horjuen, minkä olemme aina saaneet nähdä, minkä olemme aina ottaneet huomioon, ja tuo heidän horjuntansa suuntautuu meitä vastaan. Se ei pakota meitä horjumaan, ja me tulemme kulkemaan edelleen tietämme varmoina, että puolet proletariaatista on kulkeva mukamme, koska se tietää vallan hyvin, että tehtailijat rosvosivat rosvoottua vain siksi, ettei köyhälistö olisi voinut käyttää sitä hyväkseen.

Kaikki nuo jutut diktatuurista, Napoleon III:sta, Julius Caesarista y.m. ovat sanoilla konstailemista. Täällä voidaan sellaisessa kysymyksessä heittää hiekkaa silmiin, mutta paikkakunnilla, jokaisessa tehtaassa, jokaisessa kylässä tiedetään mainiosti, että me olemme jääneet tässä suhteessa jälkeen, kukaan ei ryhdy väittämään tuota tunnusta vastaan, jokainen tietää sen merkityksen. Eikä siinäkään voi olla epäilemistä, että me suuntaamme kaikki voimamme luetteloinnin, valvonnan ja oikeudenmukaisen jaon järjestämiseen.

Buharin sanoi meille: „Sanoudun irti niistä, jotka minua suutelevat”, heitä on kuitenkin niin paljon, ettei tov. Buharin voi päästä heistä eroon. Meille ei sanota, mitä halutaan ehdottaa, sillä ei tiedetä, mitä ehdottaa. Entä tiedättekö te, mitä on ehdotettava? Olen moittinut teitä sekä lehdistössä että puheissa. Rautatielaitoksesta annettua dekreettiä

koskevan kysymyksen ohessa meillä oli tilaisuus palauttaa mieleen huhtikuun 4 päivä, johon te aikakauslehdessänne viittaatte, ja jolloin sanoin, että ellette ole täysin tyytyväisiä tuohon dekreettiin, niin esittäkää meille uusi dekreetti. Mutta siitä ei ole halaistua sanaakaan ensimmäisessä enempää kuin toisessakaan numerossa, josta minulle annettiin kohteliaasti vedokset luettavaksi, eikä tov. Buharinin puheessakaan siitä ole hiiskahdettu sanaakaan, yksimielisyys on siis täydellinen. Sekä tov. Buharin että tov. Martov istuvat keppihevosen — rautatielaitosta koskevan dekreetin — selkään, ja hoputtavat tuota keppihevosta. Puhuvat Napoleon III:n diktatuurista, Julius Caesarista y.m. antaen aineistoa sataa numeroa varten, joita ei kukaan lue. Tämä on jo lähempänä asiaa. Tämä koskee työläisiä ja rautateitä. Ilman rautateitä ei tule olemaan sosialismia, vaan kaikki kuolevat yksinkertaisesti nälkään kuin koirat, samaan aikaan kun viljaa on jossain lähellä. Kaikki tietävät sen mainiosti. Miksi ette ole vastannut? Te suljette silmänne. Te heitätte hiekkaa työläisten silmiin — novajazhiznilaiset ja menshevikit tietoisesti, tov. Buharin erehdyksessä, — te hämäätte työläisiltä tärkeimmän kysymyksen puhuessanne rakennustöistä. Mitä voidaan rakentaa ilman rautateitä? Ja kun näen kauppiaan, joka sanoo minulle jossain kohtaustilaisuudessa tai valtuuskunnan vastaanotolla, että sen ja sen rautatien työssä on havaittavissa parannusta, niin sellainen kiitoslause on minulle miljoona kertaa arvokkaampi kuin kommunistien tai kenen hyvänsä muiden 20 päätöslauselmaa ja erilaista puhetta.

Ja käytännön miehet — insinöörit, kauppiaat y.m. — sanovat, että jos tämä valta saa edes hiukan, edes jonkun verran kuntoon rautatielaitosta, niin he tunnustavat, että tämä valta on valta. Ja tämä arvio vallasta on kaikkein tärkein. Sillä rautatiet ovat pääasia, ne ovat eräs ilmaus kaupungin ja maaseudun, teollisuuden ja maanviljelyksen välisestä mitä selvimmästä yhteydestä, jolle sosialismi kokonaan perustuu. Jotta ne saataisiin yhdistettyä koko väestön etujen mukaiseen suunnitelmalliseen toimintaan, tarvitaan rautateitä.

Kaikki nuo korulauseet diktatuurista y.m.s., joista kaikki nuo Martovit ja Karelinit ovat samaa mieltä ja joita kadettilehdistö on vatvonut jo kahteen kertaan, kaikki ne ovat turhia.

Mainitsin teille esimerkkinä ne työväenjärjestöt, jotka sitä tekevät, ja valtiokapitalismin muissa tuotantolaitoksissa, muilla teollisuusaloilla; tupakka- ja nahkateollisuuden työläisillä on enemmän valtiokapitalismia kuin muilla, ja enemmän järjestystä, ja heidän tiensä sosialismiin on taatumppaa. Tätä ei saa salata eikä myöskään saa laskea liikkeelle sellaisia typeriä korulauseita kuin Ge tekee sanoen, että kiväärillä hän pakottaa jokaisen. Sehän on vallan typerää ja osoittaa, ettei käsitetä, mitä varten kivääri on olemassa. Tämän jälkeen voidaan luulla, että kivääri on huono kapine, ellei anarkisti Gen pää ole huono kapine. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Kivääri oli erittäin hyvä kapine, kun piti ampua meitä vastaan sotinut kapitalisti, kun piti saada varkaat kiinni rikospaikalla ja ampua heidät. Mutta kun tov. Buharin sanoi, että on sellaisia, jotka saavat 4.000, että heidät on pantava seinää vasten ja ammuttava, niin se ei ole oikein. Heidät on tietenkin löydettävä. Mutta eihän meillä ole montakaan paikkaa, missä he saavat 4.000. Heitä pyydetään sinne ja tänne,—spesialisteja meillä ei ole, siinäähän asian ydin onkin, siksi on kutsuttava 1.000 ihmistä, alansa ensiluokkaista specialistia, jotka antavat arvoa työlleen ja pitävät suurtuotannosta, koska he tietävät, että se merkitsee tekniikan parantamista. Ja kun täällä sanotaan, että sosialismiin voidaan päästä, vaikkei otetakaan oppia porvaristolta, niin tiedän, että se on Keski-Afrikan asukkaan mentaliteettia. Me emme kuvittele muunlaista sosialismia kuin on se sosialismi, joka rakentuu kaikkien korkean kapitalistisen kulttuurin antamien opetusten perustalle. Sosialismi ilman posti- ja lennätinlaitosta, ilman koneita on mitä tyhjin korulause. Mutta ei voida heti pyyhkäistä pois porvarillisia olosuhteita eikä porvarillisia tapoja, sitä varten tarvitaan sellaista järjestyneisyyttä, jolle koko nykyinen tiede ja tekniikka pohjautuu. On mitä suurinta typeryyttä ajatella tämän asian ratkaisukeinona kivääriä. Yleiskansallisesta järjestyneisyydestä riippuu, että koko väestö maksaa tuloveroa, että saatetaan voimaan työvelvollisuus, että jok'ikinen on rekisteröity; niin kauan kuin jotakuta ei ole rekisteröity on tarpeen, että me maksamme hänelle. Kun Buharin sanoi, että hänen nähdäkseen ei siihen ole perusteita, niin se ei kuulu tähän. Marx edellytti, että porvaristolle luokkana on maksettava lunnaat. Hän kirjoitti Englannista, kun Englannissa ei ollut

imperialismia, kun oli mahdollista rauhanomainen sosialismiin siirtyminen,—tämä ei lainkaan merkitse viittausta aikaisempaan sosialismiin⁹⁸. Nyt ei ole kysymys porvaristosta, vaan specialistien vetämisestä mukaan työhön. Toin yhden esimerkin, mutta niitä voidaan esittää tuhansia. Tässä on kysymys pelkästään niiden ihmisten vetämisestä mukaan, jotka voidaan vetää mukaan joko maksamalla suurta palkkaa tahi järjestämällä heidät aatteellisesti, sillä te ette voi jättää tässä laskuista pois sitä, että heille maksetaan koko maksu. Tiedämme esittämästäni esimerkistä, että tähän saakka te olette arvostelleet yksinomaan vaieten, ja vasemmistoeserrätkin tietävät mainiosti, että maksetaan suurta palkkaa, sen tietävät myös vasemmistokommunistit ja novajazhiznilaiset.

Ja tätä he eivät arvostele. Sellaista on siis heidän todellinen Neuvostovaltaan kohdistuva arvostelunsa! Kun he huomasivat, että heidän insinööreilleen aletaan maksaa puolitoista tuhatta kullekin, niin he olivat siitä vaiti. On paljon hyödyllisempää maksaa sellaisille insinööreille. Eikä siinä ole sen enempää Julius Caesaria kuin diktatuurikaan. Tämä juuri onkin kansanjoukkojen poliittista kasvatamista. Mutta kun minä sanon, että me alamme maksaa puolitoista tai kaksi tuhatta kuukaudessa, niin se on askel taaksepäin. Ja silloin näyttämölle astuvat sekä Julius Caesar, Napoleon III että Brest-Litovskin rauha ja kaikki mitä vain haluatte; mutta teidän specialisteistanne, teidän insinööreistänne ei hiiskahdeta sanaakaan, ollaan vaiti. Ja kun sanotaan, kun Buharin sanoo, että se ei ole periaatetta vastaan rikkomista, niin minä sanon, että se on Pariisin Kommuunin periaatetta vastaan rikkomista. Valtiokapitalismin sisältönä ei ole raha, vaan yhteiskunnalliset suhteet. Kun me maksamme rautatielaitosta koskevan dekreetin mukaan kaksi tuhatta miestä kohti, niin se on valtiokapitalismia. Vaikka tov. Buharin viittasi v. 1915 hyväksytyyn Zimmerwaldin päätöslauselmaan, ei hän kuitenkaan pääse eroon tuosta huonosti sulatetusta teoriasta. Koettakaa päästä, tov. Buharin. Nyt tov. Buharin sanoi minun hyökkäävän pikkuporvarillisten valtoimien voimien kimppuun.

Puhuessani pikkuporvarillisista valtoimista voimista en kohdistanut hyökkäystäni työtätekevää talonpoikaista vastaan. Jättäkäämme työtätekevä talonpoikaisto rauhaan, ei puhe ole siitä. Mutta talonpoikaiston keskuudessa on

työtätekevää talonpoikaista ja pikkuporvarillista talonpoikaista, joka elää kuin pienomistaja toisen kustannuksella, kun taas työtätekevää talonpoikaista riistävät toiset, mutta se haluaa elää omalla kustannuksellaan. Jos siis on alettu hyökkäillä työtätekevän talonpoikaiston kimppuun, on тов. Karelin väärässä. Talonpoikaisköyhälistö, joka ei hyödy mitään rosvotun rosvoamisesta, on meidän puolellamme. Sen keskuudessa meidän tunnuksemme saavat kannatusta. Me tiedämme ja näemme vallan hyvin, miten kylissä ymmärretään tunnus — rosvoa rosvottua. Jos sinne mennään agitoimaan diktatuurin hyväksi ja puhutaan Brest-Litovskin rauhan puolesta j.n.e., niin meitä vastustavat ihmiset jäävät yksinäisiksi eivätkä saa kannatusta. Proletariaatti sekä köyhtyneen ja yksityistalouden suhteen toivottomassa tilassa olevan talonpoikaiston joukot tulevat olemaan puolellamme, sillä ne käsittävät mainiosti, ettei Venäjää voida pitää pystyssä pelkällä rosvoamisella. Me kaikki tiedämme sen hyvin, ja jokainen näkee ja tuntee sen omilla paikkakunnillaan.

Tässä meidän ja työtätekevien joukkojen taloudelliset tarpeet ja mieliala yhtyvät. Ja sen vuoksi, kun vasemmistokommunisteihin kuuluva luokka-asemansa menettänyt sivistyneistö syöksee tulta ja tulikiviä meidän päällemme, tulee meidän olla varmoja siitä, että soimatkoon se meitä kuinka paljon tahansa, tämä sosialistisen vallankumouksen tunnus on kuitenkin ainoa oikea tunnus, joka työtätekevien joukkojen tulee ymmärtää ja käyttää hyväksi, jotta me voisimme lujittua ja viedä päätökseen sosialistisen vallankumouksen. Tätä kysymystä ei voi välttää missään työläisten kokouksessa; teitä tullaan ahdistelemaan tällä dekreetillä, tällä kysymyksellä; me emme vaadi, että meitä pidettäisiin erehlymättöminä, meillä on paljon huonoja dekreettejä. Korjata: teillä on erilaisia aikakausjulkaisuja ja kirjailijaryhmiä,— sanokaa, mitä huonoa rautatielaitosta koskevassa dekreetissä on; me kehotimme tekemään niin huhtikuun 4 päivänä pidetyssä neuvottelukokouksessa, tänään on kuitenkin jo huhtikuun 29 päivä, on kulunut 25 päivää, mutta kokonainen ryhmä mainioita kirjailijoita on vaiti, koska nämä kirjailijat eivät voi sanoa mitään.

Te tiedätte, että rautatielaitosta koskeva dekreettimme sisältää kaikista niistä virheistään huolimatta, jotka olemme valmiit korjaamaan, sisältää kaiken sen olennaisen,

mikä on välttämätöntä; se nojautuu niihin työläisjoukkoihin, jotka noudattavat mitä ankarinta kuria ja jotka on yhdistettävä yhden henkilön johtaman vallan avulla, vallan, jonka Neuvostot määräävät ja panevat pois viralta ja jolta Neuvostot vaativat työaikana, työprosessissa ehdotonta tehtäviensä täyttämistä ja tarpeen vaatiessa sitä, että suur-
tuotanto työskentelisi kuin kone ja että tuhansia ihmisiä johtaisi sinä aikana yksi tahto, että nämä ihmiset alistuisivat yhden neuvostojohdajan määräysvaltaan. (Suosio-
osoituksia.) Ja kun tässä yhteydessä muistetaan Napoleonin ja Julius Caesaria, niin se merkitsee joko järjen menettämistä tahi sitä, että on menty kokonaan sekaisin luettaessa ahdashenkistä kirjallisuutta, jonka tehtävänä onkin vain manata bolshevikkeja. Rautatielaitosta koskeva dekreetti, toverit, on toimenpide, joka osoittaa, että me olemme astuneet oikealle tielle, että kuljemme oikeaa tietä. Ja puheessani selitin teille, miksi olemme astuneet tälle tielle; Kansankomissaarien Neuvostossa me emme puhuneet Napoleonin suuresta emmekä Julius Caesarista, vaan harkitsimme satoja kertoja, miten voisimme parantaa rautateiden työtä, ja me tiedämme, millaisia ovat paikkakuntien lausunnot, ja niistä monista keskusteluista, joita meillä on ollut rautatiejärjestöjen edustajien kanssa, me tiedämme, että proletaarinen aines on meidän puolellamme, että se pyrkii kuriin ja odottaa järjestystä, se näkee, miten keski-Venäjällä ihmiset näkevät nälkää, vaikka viljaa on, koska liikenteessä vallitsevan epäjärjestyksen takia sitä on vaikea kuljettaa paikanpäälle.

Mutta jos on olemassa horjuvia, tolaltaan pois joutuneita, mielialaltaan pikkuporvarillisia ihmisiä, jotka ovat säikähtäneet yhden henkilön valtaa ja joutuneet hysterian valtaan eivätkä kulje meidän mukamme, niin miksi heitä on olemassa? Siksikö, kun on olemassa oikeistosiipi, siksikö, kun he ja etenkin vasemmistoeserrät ovat joutuneet hysterian valtaan, siinä on sellaista sekasotkua, josta ei kukaan pääse perille,— ja ettei tarvitsisi käydä turhia väitelyjä, me sanomme: ottakaa peruskysymys ja tarkastelkaa sitä konkreettisesti.

Kun täällä puhutaan sovinnonteosta porvariston kanssa, kuten Karelin ja Martov puhuvat, niin se on turhaa puhetta. Palautan mieleenne Kautskyn auktoritatiivisesta kirjastan, minkälaiseksi hän kuvitteli elämän yhteiskunnallisen

vallankumouksen jälkeisenä päivänä. Sanon likipitään, mitä hän kirjoitti: trustin järjestäjien ei tarvitse olla toimettomina. Näin kirjoitti mies, joka käsittää, että kymmenien miljoonien ihmisten järjestäminen tuotteiden tuotantoon ja jakoon on mutkallinen tehtävä! Me emme ole sitä oppineet emmekä voi mistään oppiakaan, mutta trustien järjestäjät tietävät, että ilman sitä sosialismia ei tule olemaan. Meidänkin pitää se tietää. Siksi kaikki korulauseet sovinnonteosta ja sopimuksesta porvariston kanssa ovat tyhjänpäiväistä lörpöttelyä. Te ette voi kumota Kautskyn teesiä, että suurtuotanto pitää tuntea kokemuksesta.
